

napadom. Mogočno krepí Madjare v tem boji vedno živi spomin in resni ponos na starodavne zmagovite praotce njihove. Od tod jim izvira nevsabljivo zaupanje v národno moč in v tem zaupanju in s trdno voljo tudi dandanes ponosno zmagujejo, nadjaje se za svojo národnost še lepše bodočnosti. V tej zavesti delajo z brezobzirno drznostjo in eneržijo na zaželeni svoj cilj. In kaj je njihov cilj? — Na vsak način ohraniti, pomnožiti, okrepiti in poslaviti madjarstvo ter povzdigniti ga v vsakem obziru na paritetnost, na enako stopnjo s prvimi evropskimi narodi! Da je to stremljenje osamljenega narodiča, ki šteje komaj pet do šest milijonov duš, silno predržno, vsakdo lahko razvidi, in vprašanje je upravičeno: je li to poganjanje tudi pametno? — Kako in s čem nameravajo Ogrí svojo zaželeno svrhu doseči? je li se jim bodo želje izpolnile?

Vse to se meni razmotrivanja vredno zdi, in o tem bodem v prihodnih pismih obširneje govoril.

V Budapešti 12. januarija.

Dr. Ahasverus.

Književstvo slovansko.

* *Slovani v iztočni Pusterski dolini na Tirolskem*, nemški spisal dr. J. C. Mitterutzner, poslovenil Miroslav Malovrh. V Novomestu tiskal in založil J. Krajec.

Naj košček uvoda te knjižice podamo svojim čitateljem, da vidijo njeni jako zanimivi obseg, tako-le se glaseči: „Od 28. septembra do 1. oktobra zborovali so v Inšpruku nemški jezikoslovci in pa šolniki. Predsednik tega zbora, vseučilišni profesor dr. Bernhard Jülg narisal je v svojem uvodnem govoru s kratkimi, določnimi črtami podobo raznih narodov, ki so se od prazgodovinskih časov do zadnje naselbine po Tirolskem drvili. Saj so zvali to deželo „prevozne duri“, tik katerih se je jeden narodič za drugim utaboril, kjer je jeden drugega prognal, da raz snežnih kôp planinskih v deželo hrepenenja, v Italijo, pride. Kot zadnji val preseljevanja narodov — od vzhoda sem — prišli so na Tirolsko Slovani. O tej betvi pravi govornik: „In še jednega plemena nisem omenil, ki je tudi velik del tirolske zemlje zasedene imel, Slovanov. Kmalu po odhodu Longobardov v Italijo razširili so se po Drauthalu in po Iselthalu; in, akopram nikder več ne govore slovansčine, nahajamo še pogostoma slovanska krajepisna imena.“

V svesti smo si, da bode vsak, ki ima srce za slovanstvo, čital to razpravo, ki kaže, da v danes zgolj nemškem Tirolskem bivali so tudi v nekaterih pokrajinah Slovani. Gosp. Malovrhu gre hvala, da nam je lepo poslovenil dr. Mitterutznerjev spis, gosp. J. Krajcu pa, tiskarju v Novomestu, da je založil in v lični obliki dal knjižico na svitlo, ki stane le 30 soldov. Iz obojnega ozira je toplega priporočila vredna. Naj bi si jo tudi vsaka čitalnica na Slovenskem omislila.

* „*Grabancijaš preporodjen*“ je ime glumskemu čaropaju, ki ga v Zagrebu namerava na svitlo dati neumorni pisatelj gosp. Velimir Gaj. V pozivu na naročbo pravi: „Hrvatski je Faust gotov!“ Mnogi će moj čitatelj i mnoga moja liepa čitateljka radostno kliknuti, kad sazna, da je „Grabancijaš preporodjen“ i dovršen: „Evo hrvatskoga Fausta!“ Ovo djelo sadržava humoriističnu velepjesan, razdieljenu na pet prikaza, nalik na glumu, spjevanu po starohrvatskoj i ujednu arbskoj bajci. Narodna šala i sbilja nigdje nije tako živo predočena, kako na obličju Grabancijaševu.“ — Naročnina znaša 1 gold. 20 kr. in se pošilja izdatelju v Zagreb.

Novi slovanski časniki.

* *Cvetje z vrtov sv. Frančiška*. Mesečni list za verno slovensko ljudstvo, zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška. Izdaja in vreduje P. Evstahij Ozimek, mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici. Izhaja s začetkom vsacega meseca v zvezkih po 32 strani v osmerki; veljá pa za celo leto le 70 kr. za vse kraje naše domovine.

* *Popotnik*. List za šolo in dom. Izhaja v Celji dvakrat na mesec. Prinaša znanstvene spise, podučno tvarino za šolo, národne pripovedi in pesmi, životo- in krajepisne črtice, slovstvene stvari itd. Izdajatelj mu je gosp. Mihael Žolgar, vrednik pa gosp. Lopan. Naročnina za celo leto znaša 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 krajc.

* *Šola*, napovedana uže v našem listu v dopisu iz Gorice ima izhajati v Gorici.

Naj nam je dovoljeno vprašanje: mora li toliko osobito učiteljem ljudskih šol namenjenih listov duševno in materijelno dobro izhajati? Ni li drug drugemu na poti, ker so si razmere ljudskega šolstva po vsej Sloveniji zeló enake? Dandanes res živimo v „papirnatem stoletju“, kajti časnikov vsake vrste je kakor listja in trave, tako, da jo je prav dobro zadel uni kmetovalec, ki je rekel: „Davkov in časnikov je vsako leto več.“

* *ВЪЛГАРСКИ ГЛАСЪ. La voix de la Bulgarie*. — Pod tem naslovom je tudi „Novicam“ došel novi časnik „Bolgarski glas“, ki je z novim letom začel izhajati v Sofiji in bode izhajal dvakrat v tednu v veliki obliki. Ta časnik pričinja svoje članke v francoskem jeziku, večina njih pa je pisana (s cirilico) v bolgarskem jeziku. Cena mu je 10 gold. na leto, za četrt leta 2 gld. 50 kr. Za Avstrijo prejema naročnino knjigarna Mučnjaka & Senflebena v Zagrebu. „Glas“ obeta stati nad strankami. Naj bi mu to obveljalo v novi državi, v kateri je složnega delovanja vseh domoljubov treba, da se okrepi na srečni ustavni podlagi!

Naši dopisi.

V Gorici 18. jan. — Sinoči smo se bali, da zmrznemo; danes je precej bolje, če prav je davi že snežilo. — Presvetli cesar je spet nekaj podaril za našo deželo, in sicer 100 gold. za nunski zavod v Karminu. — Današnji časniki so prinesli (2) načrta postav zadevajočih podporo odmenjeno našim revežem in isterskim. Na slovensko stran goriške grofije pride 51.000 gld.; za popraviljanje državne ceste pri Kanalu 12.000, za cesto proti Ljubljani pri Črničah 31.000 gold. Lahom je odmenjenih 58.000, in sicer za uravnavanje Soče od Gradišča naprej 50.000 gold., za popravo zasipov pri morji v Ogleji 8000 gold. Da bi se le ta reč kmalu dognala. — Po pettedenski bolezní je umrl 13. t. m. naše prvostolne cerkve kanonik, mons. Andr. Legiša, obče priljubljen poštenjak, 71 let star. V Gorici je bil — prej kot korni vikarj, od leta 1874. kot kanonik — celih 37 let. Po opravljenih pogrebnih šegah so peljali truplo v ranjcega rojstni kraj — v Mavhinje na Krasu. — Še to malenkost. Neka poprava v zadnjem mojem dopisu mi je dala povod k tej-le opazki. „Vsako toliko“ — kakor sem pisal jez (o vrstitvi dvornikov pri grof Chambordu) — je, kakor mi govorimo, to, kar „von Zeit zu Zeit“; tega pa ne izrazuje popravek „nekoliko“.